

2018

*Збірник наукових статей
за матеріалами IV Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»**

12 – 13 квітня 2018 р.

**ЧАСТИНА 2
Секції 3, 4, 5**

Національна металургійна академія України
Кафедра фінансів
12.04.2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Інститут модернізації змісту освіти

Національна металургійна академія України

Українська інженерно-педагогічна академія

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

(Навчально-науковий інститут інформаційних та соціальних технологій)

***Збірник наукових статей
за матеріалами IV Всеукраїнської науково-
практичної конференції***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

12-13 квітня 2018 р.

м. Дніпро

Посвідчення № 122 від 29.03.2018 р.
ДНУ «Український інститут науково-технічної
експертизи та інформації» МОНУ

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (12 – 13 квітня 2018 р.). Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 385 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (12-13 квітня 2018 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та моделювання ринкових відносин Навчально-наукового інституту інформаційних та соціальних технологій Одеського національного університету імені І.І. Мечникова

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Національна металургійна академія України, 2018

2. Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу до ресурсу: https://nfp.gov.ua/files/17_Dep_Repetska/FK_4%20%D0%BA%D0%B2_2016.pdf.

*Мельничук Ю.М., к.е.н.,
викладач кафедри управління та адміністрування,
ПВНЗ «Європейський університет» Уманська філія
melnychuk_yuliya@ukr.net*

АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ ЯК АКТИВІЗАТОР ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЦЕСУ

Розвиток окремих регіонів України в інноваційно-інвестиційному напрямку є ключовою передумовою економічного зростання в умовах посилення глобальних викликів і економічної нестабільності. Реалізація інноваційної моделі економічних перетворень потребує використання потенціалу всіх суб'єктів господарювання з метою забезпечення структурного і якісного оновлення виробничих фондів, модернізації національної економіки, вирішення важливих соціально-економічних проблем. В повній мірі це відноситься і до страхових організацій, які в своїй сукупності формують важливий стратегічний сегмент і шляхом забезпечення страхового захисту сприяють соціально-економічній стабільності в суспільстві, зниженню навантаження на витратну частину бюджетів різних рівнів, дозволяють оптимізувати діяльність економічних суб'єктів за рахунок централізованих фондів фінансових ресурсів, а також накопичувати фінансові ресурси для інвестування їх в економіку країни.

Комплексне вирішення різнопланових задач потребує удосконалення системного підходу до аналізу ефективності діяльності страхових компаній, розробки концептуальних засад їх оцінки з урахуванням сучасних реалій. В роботах зарубіжних авторів питання теорії та практики удосконалення аналізу

діяльності компаній в умовах розвинутої ринкової економіки висвітлюються переважно на прикладі фірм.

В той же час зазначені розробки методичного інструментарію аналізу ефективності діяльності корпорацій в економічно розвинутих країнах не є цілком придатними для практичного використання в умовах діяльності страхових компаній, так як існуючі особливості організації фінансів страховиків потребують спеціальних підходів до їх аналізу. У вітчизняній літературі окремі аспекти проблеми аналізу ефективності діяльності страхових компаній в умовах транзитивної економіки розглядаються в публікаціях Александрової М., Базилевича В., Гаманкової О., Горбача Л., Заруби О, Подд'ярьогіна А. та інших.

Ефективність впливу страхових компаній як фінансового стабілізатора на соціально-економічний розвиток регіонів в значній мірі залежить від досконалості методів аналізу діяльності та їх відповідності сучасним потребам. Для здійснення ефективного страхового захисту своїх клієнтів страхові компанії повинні мати достатній обсяг фінансових ресурсів і забезпечувати їх ефективне розміщення. При цьому встановлення оптимальних співвідношень між окремими джерелами формування та використання фінансових ресурсів страховиків є важливою передумовою забезпечення безперервності процесу страхування, постійної платоспроможності страхових компаній та стабільних фінансових результатів їх діяльності. Водночас паралельно із забезпеченням якісного страхового захисту необхідно підвищувати інвестиційну активність страховиків і надавати їй інноваційне спрямування в контексті виконання пріоритетних завдань інноваційно-інвестиційної політики сталого розвитку регіонів України.

Для комплексного аналізу ефективності діяльності страхової компанії важливим елементом є систематизація методів і підходів до їх оцінки. Аналіз функціонування компаній з страхування потрібно здійснювати в три етапи:

1. Аналіз фінансового забезпечення діяльності страхової компанії з страхування життя;

2. Аналіз інвестиційної діяльності;
3. Оцінка ефективності діяльності таких компаній.

Перший етап аналізу – аналіз фінансового забезпечення діяльності страхової компанії слід здійснювати за двома напрямками:

1. Порівняльно-структурний аналіз показників фінансового забезпечення компанії;
2. Аналіз та визначення показників фінансового забезпечення діяльності, а саме:
  - коефіцієнт приросту;
  - коефіцієнт покриття страхових премій страховими резервами;
  - коефіцієнт забезпечення страхових премій статутним капіталом;
  - коефіцієнт ліквідності страхових премій.

Всі складові показники, що відображують забезпечення діяльності, розглядаються в динаміці, для фінансового відображення використовують коефіцієнти приросту даних елементів, що характеризують збільшення або зменшення їх розміру. Такий коефіцієнт розраховується як співвідношення різниці між розміром показника на кінець і на початок аналізованого періоду і його розміром на початок періоду.

Другий етап функціонування страховиків – аналіз інвестиційної діяльності, здійснимо за такими напрямками:

1. Аналіз доходу від інвестиційної діяльності;
2. Аналіз показників прибутковості інвестицій:
  - аналіз прибутковості страхових премій у інвестиційній діяльності;
  - аналіз рентабельності інвестиційного проекту.

Третій етап – оцінка ефективності діяльності компаній здійснимо за напрямками:

1. Аналіз доходу компанії;
2. Аналіз витрат компанії;
3. Комплексна оцінка фінансового стану страховика:
  - ліквідності та платоспроможності компанії;

- фінансової стійкості страховика;
- фінансової привабливості;
- рентабельності;
- розрахунок ймовірності банкрутства страхової компанії.

Оцінка ефективності діяльності страхової компанії визначається багатьма показниками, проте насамперед, фінансовою стійкістю та рентабельністю здійснення страхових та господарських операцій, оскільки основне завдання страхової компанії – забезпечення здійснення страхових виплат при настанні страхових випадків в учасників формування страхового фонду [2, с. 170]. На думку автора, оцінка ефективності страховика повинна визначатись комплексом показників, які вже зазначені вище.

Саме необхідність в детальному аналізі, порівнянні, визначенні ряду показників, що характеризують фінансовий стан компанії, зумовило появу рейтингових агентств, які займаються згрупуванням показників діяльності страхових компаній і визначають рівень її стійкості. Аналіз стану страхової компанії дає можливість зниження ризику ймовірності банкрутства компанії, а отже, довіру до страховика, що забезпечує збільшення клієнтів, грошових потоків, інвестиційної маси і як наслідок позитивний вплив на розвиток інноваційно-інвестиційного процесу економіки країни.

Список використаної літератури

1. "Про внесення змін до Закону України "Про страхування" [Електронний ресурс] // Верховна Рада України; Закон від 22.12.2010 р. № 2850-VI – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр>.
2. Александрова М.М. Страхування [навчально-методичний посібник] / М.М. Александрова – К.: ЦУЛ, 2002 р. – 208 с.